

Uppföljning av budget 2025 – Tertialrapport 1 per den 30 april med helårsprognos

Samt ärenden som sambehandlas med tertialrapport 1

Upphandling av utredning-, utvärdering- samt undersökningstjänster 2025, dnr KS 2025/606

Upphandling av utvärderingstjänster och metodstöd för sociala investeringar 2025, dnr KS 2025/736

Årsredovisning 2024 för Samordningsförbundet Stockholms stad (FINSAM), dnr KS 2025/572

SHIS Budget och verksamhetsplan för 2025, dnr KS 2025/83

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 för år 2025 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjusteringar för minskade nettokostnader med 35,6 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2025 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade investeringsutgifter med 51,4 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2025 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
4. Stadsdelsnämnderna medges budgetjusteringar för ökade nettokostnader med 19,3 mnkr. Finansiering sker genom utdelning från donationsfonder och fördelas enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 779,5 mnkr för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Nämnderna uppmanas och stadens bolagsstyrelser uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

7. Nämnderna uppmanas och stadens bolagsstyrelser uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att vidta åtgärder enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Basnyckeltal med utfall för år 2024 godkänns enligt bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Stadsdirektören ska, med möjlighet till vidaredelegation, genomföra upphandlingar av tjänster inom områdena utredningar, utvärderingar samt undersökningar (dnr KS 2025/606) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Stadsdirektören ska, med möjlighet till vidaredelegation, besluta om upphandlingsdokument, fatta tilldelningsbeslut, ingå avtal och förlänga avtal med upphandlade leverantörer (dnr KS 2025/606) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Stadsdirektören ska, med möjlighet till vidaredelegation, vid behov bjuda in övriga nämnder och bolagsstyrelser att delta i upphandlingarna, (dnr KS 2025/606) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
12. Stadsdirektören ska, med möjlighet till vidaredelegation, utifrån affärsmässiga grunder, vid behov vidta förändringar såsom uppsägningar, hävningar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen, (dnr KS 2025/606) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Stadsdirektören ska, med möjlighet till vidaredelegation, genomföra upphandlingar av tjänster inom områdena utvärderingstjänster och metodstöd för sociala investeringar, (dnr KS 2025/736) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Stadsdirektören ska, med möjlighet till vidaredelegation, besluta om upphandlingsdokument, fatta tilldelningsbeslut, ingå avtal och förlänga avtal med upphandlade leverantörer, (dnr KS 2025/736) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Stadsdirektören ska, med möjlighet till vidaredelegation, utifrån affärsmässiga grunder, vid behov vidta förändringar såsom uppsägningar, hävningar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen, (dnr KS 2025/736) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Samordningsförbundet Stockholms stads (FINSAM) årsredovisning för 2024 (dnr KS 2025/572) läggs till handlingarna, i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 6.
17. Anmälan av SHIS Bostäders Budget och verksamhetsplan för 2025 (dnr KS 2025/83) läggs till handlingarna, i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Utöver vad som framgår ovan avslås övriga framställningar i tertialrapport 1 från nämnderna.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av kommunfullmäktiges budget 2025 ska stadens nämnder upprätta tertialrapport 1 med helårsprognos med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans och för att uppnå kommunfullmäktiges mål.

I föreliggande ärende, Uppföljning av budget 2025 – Tertialrapport 1 per den 30 april med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad, redogörs för stadsledningskontorets prognostiserade resultat för helåret samt för bedömning av uppfyllelse av verksamhetsområdesmålen för innevarande år, utifrån nämndernas och bolagsstyrelsernas tertialrapporter. Syftet är att genom samlad information om ekonomi och verksamhet ge stadens ledning en helhetsbild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. I ärendet fördelas även vissa medel.

Utifrån uppföljningen har stadsledningskontoret lämnat en helårsprognos och bedömt uppfyllelsen för kommunfullmäktiges mål för helåret.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Tertialrapport 1 visar fortsatt god måluppfyllelse i staden. Stadsledningskontoret bedömer att de insatser som beslutats för att uppnå stadens tre inriktningsmål kommer bidra till att målen uppnås helt. Det innebär att staden fortsatt tar steg mot:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.

Det är välkommet och viktigt. Det är både ett resultat av ett gott arbete i hela staden som resultat av en politisk prioritering. Det är därtill glädjande att detta kan ske med en starkare ekonomi än vad som varit fallet de senaste åren.

Det är viktigt i en värld som präglas av oro och instabilitet. Krig och konflikter i vår omvärld påverkar även vår del av världen. De våldsamma attackerna på människors rätt till ett liv i fred och frihet ibland annat Ukraina och Gaza upprör med rätta en hel omvärld. Tillsammans med en högernationalistisk politik med starka protektionistiska inslag i USA påverkar utvecklingen den globala ekonomin. Stadsledningskontoret redovisar i ärendet hur en global instabilitet även påverkar stadens ekonomi.

I det läget är det än viktigare att staden klarar att vara en stabiliserande kraft som med en god ekonomi som grund klarar att leverera en stabil välfärd. Tack vare politiska beslut för en stärkt finansiering kan välfärden i Stockholm successivt stärkas samtidigt som viktiga steg kan tas för att förverkliga höga ambitioner för en klimatpositiv stad och en stad som håller samman med ökad trygghet för stockholmarna som konsekvens.

Ett resultat av arbetet är nu att antalet öppna drogsccener fortsätter minska samtidigt som polisen valt att ta bort flera stadsdelar från listan över utsatta områden. Allt fler stockholmare upplever samtidigt en trygghet i vardagen och enligt stadens återkommande undersökningar har andelen boende som upplever stolthet över att vara stockholmare ökat kraftigt.

Allt detta är bra. Parallellt med detta finns dock en annan verklighet där kriminella gäng fortfarande rekryterar allt yngre barn och ungdomar. Därför behöver stadens arbete med barns rätt till en meningsfull fritid fortsätta stärkas. Till hösten görs exempelvis fritidsklubbarna avgiftsfria och vi fortsätter att satsa på gratis sommarlovsaktiviteter för barn och unga.

Tertialrapporten visar tydligt att behoven av förebyggande insatser fortsatt är stora, inte minst syns det i stadsdelsnämndernas fortsatt höga kostnader för placeringar av barn och unga med stora behov av stöd.

Det blir då udda, för att inte säga direkt kontraproduktivt, att regeringen ändrat fördelningen av statsbidrag samt kraftigt ökat kostnaderna för placeringar vid SiS-hem. Regeringens politik innebär att staden förlorar statsbidrag för placeringar samtidigt som de lämnar omställningen till den nya socialtjänstlagen utan rimlig finansiering. En lag som innebär just ökat fokus på förebyggande insatser – det är milt sagt udda.

När regeringen drastiskt försämrar förutsättningarna för det förebyggande arbetet och möjligheten för barn att få de insatser de har rätt till kommer staden därför behöva tillföra 22 miljoner kronor för att täcka upp för uteblivet statsbidrag. Därtill stärker vi det uppsökande arbetet med en satsning som fortsätter år 2026 och som på helårseffekt innebär 12 miljoner kronor. Det framgångsrika arbetet med avancerad familjeterapi genom så kallade MST-team utökas ytterligare i Söderort. Det innebär att barn med allra störst behov tidigt ges stöd att hamna rätt i livet.

På samma sätt som staden får täcka upp för en regering som misslyckas när det gäller tryggheten är det lika uppenbart att samma fenomen finns när det gäller klimatpolitiken. De senaste rapporterna visar att regeringspolitiken med minimerad reduktionsplikt (som regeringen sedan delvis backade från) inneburit en historisk ökning av koldioxidutsläpp i hela landet och i Stockholm. Utsläppen av koldioxid har ökat med nästan 100 000 ton mellan 2023 och 2024. Det innebär att staden måste fortsätta ta ett större ansvar. Under året har ytterligare steg tagits för koldioxidlag genom Stockholm Exergis kommande verksamhet i Värtahamnen. En ny parkeringsplan har tagits fram med syfte att skapa en mer levande stad med minskad

biltrafik. I detta ärende fördelas 25 miljoner kronor för klimatinvesteringar. I de pågående förhandlingarna om infrastruktur är staden en konstruktiv part för att säkerställa att nödvändiga kollektivtrafiksatsningar blir verklighet. Den dysfunktionella nationella klimatpolitiken visar både att staden behöver intensifiera sitt eget arbete och att Sverige behöver en ny regering som tar klimathotet på allvar.

Även välfärden påverkas av en dysfunktionell nationell politik. När statsbidragen och skatteutjämningen nu innebär att Stockholm varje år denna mandatperiod fått betala mer till staten innebär det att förutsättningarna för skola och omsorg i Stockholm försämras. Genom den förstärkta finansiering som blivit följden av kommunal skattehöjning klarar vi år 2025 att upprätthålla och i vissa fall stärka välfärden men det är samtidigt uppenbart att Sveriges kommuner generellt har otillräckliga ekonomiska förutsättningar för att substantiellt kunna minska barngruppernas storlek, öka lärartätheten och garantera en bättre kvalitet i omsorgen.

Avsaknaden av nationella insatser för att säkerställa kvalitet i privat verksamhet påverkar också välfärden negativt. Här behöver Sverige en ny riktning.

Likväl finns det många goda resultat att redovisa i tertialrapport 1. Parklekar rustas upp i ett historiskt tempo, fler får feriejobb, stadens arbete mot rasism förstärks och arbetet med fokusområden ger resultat. För att bara nämna några exempel.

Det är därför viktigt att våra verksamheter får fortsatt goda förutsättningar att skapa ett hållbart Stockholm som håller ihop.

Stockholm den 11 juni 2025

Karin Wanngård

Bilagor

0. Uppföljning av budget 2025 – Tertialrapport 1 per den 30 april med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad, dnr KS 2025/580-1.1
1. Budgetjusteringar beviljade av stadsledningskontoret, dnr KS 2025/580-1.2
2. Resultatprognos och prognos på investeringsplan, dnr KS 2025/580-1.3
3. Ändringar av indikatorer och basnyckeltal, dnr KS 2025/580-1.4
4. Uppmaningar till stadens nämnder och bolagsstyrelser, dnr KS 2025/580-1.5
5. Basnyckeltal med utfall för år 2024, dnr KS 2025/580-1.6
6. Årsredovisning 2024 för Samordningsförbundet Stockholms stad, dnr KS 2025/580-1.7

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Dennis Wedin (M) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut
2. Att därutöver anföra

I ärendet – Uppföljning av budget 2025 - Tertialrapport 1 per 30 april med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad – redogörs för stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas tertialrapporter.

Det ansträngda ekonomiska läget visar på behovet av att bedriva en ansvarsfull ekonomisk politik och prioritera kommunens kärnverksamheter. Det är särskilt viktigt med en balans mellan resultat, skuld och investeringar för att garantera att Stockholm har långsiktigt hållbara finanser. Dessvärre kan vi konstatera att stadens skuld är stor och stiger snabbt eftersom investeringar är omfattande och lånefinansieras till en betydande del. Precis som stadsledningskontoret själva slår fast så kommer därtill ökade räntekostnader att påverka drifts- och kapitalkostnaderna för stadens investeringar. Det ger i sin tur också ökande hyror i de fall investeringarna ska nyttjas av stadens verksamheter. Ökande hyreskostnader medför att det ekonomiska utrymmet för verksamheten minskar. Stockholms stad närmar sig nu snabbt detta läge, utan att vänsterstyret har någon plan för att vända utvecklingen.

De omfattande skattehöjningarna under Socialdemokraternas ledning undergräver också arbetslinjen och gör det mindre lönsamt att arbeta. Moderaterna vill i stället stärka arbetslinjen och göra det lönsamt att gå till jobbet. Trösklarna för att komma in på arbetsmarknaden är för höga, och för många som har jobb arbetar för få timmar. Vi vill därför sänka kommunalskatten.

En bra skolgång stärker barn och ungas framtidsutsikter och är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förebygga utanförskap, kriminalitet, missbruk och ohälsa. Tyvärr visar flera indikatorer att utvecklingen i Stockholms skolor går åt fel håll. Andel elever som i årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen minskar, liksom andelen elever som är behöriga till nationella program. Det är en utveckling som måste vändas.

Det dödliga våldet plågar Stockholm och det finns ett fortsatt behov av stärkt trygghetsarbete. Jämte ett förebyggande arbete som tar sin utgångspunkt i bra skolor och en välfungerande socialtjänst så krävs det insatser för att öka tryggheten här och nu. Detta lokala trygghetsarbete tar vänsterstyret inget ansvar för. Moderaterna satsar betydligt mer för ökad trygghet med fler ordningsvakter, trygghetskameror och tryggare stadsmiljö med bland annat mer belysning.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Att den skyddsfond som inrättades föregående mandatperiod för att ersätta stadsdelar för placeringskostnader av barn och unga återinförs.
3. Att en grundlig utredning om Eolshäll tillsätts, med utgångspunkt i vad som framkommit i Liberalernas egen undersökning.
4. Att utreda ett kommunalt ersättningssystem för personer som utsatts för övergrepp inom samhällsvård.
5. Att uppdra åt Kommunstyrelsen att återkomma med adekvata åtgärder som svarar mot de brister som påtalas nedan.
6. Därutöver anföra följande.

Den föreliggande Tertialrapport 1 är tydlig avseende den rödgröna majoritetens mål som inte uppnås hittills för året.

- Bristande måluppfyllelse inom kärnverksamheter.

Trots att 9 av 10 mål sägs uppnås, misslyckas majoriteten med centrala mål inom exempelvis skolresultat, minskad ojämlikhet för barn och unga, samt bostadsbyggande, där bostadsproduktionen halverats.

- Underskott kring finansiering

Liberalerna konstaterar att finansieringen av placerade barn orsakar stora underskott i särskilt drabbade stadsdelar, vilket i sin tur drabbar de mest utsatta barnen.

- Otillräckliga insatser mot skolfrånvaro och otrygghet

Det saknas tillfredsställande samverkan mellan skola och socialtjänst kring frånvaro, trots tidigare enighet om vikten av detta. Placeringar av barn leder ofta inte till bättre skolresultat och vissa insatser som gett effekt, som "skolsociala team plus", är inte brett implementerade.

- Fortsatta vräkningar av barnfamiljer

Trots tidigare löften sker vräkningar, särskilt i utsatta områden – ofta från stadens egna bostadsbolag. Det saknas förebyggande arbete och riktade resurser, vilket är ett allvarligt socialt misslyckande.

- Svag leverans inom kollektivtrafik

Dialogen med invånarna brister avseende exempelvis miljözoner och kollektivtrafiken har försämrats kraftigt av det rödgröna styret i regionen sedan majoritetens tillträde.

- Underlåtenhet att agera mot högerextremism i offentliga miljöer

Tertialrapporten saknar skrivningar om hur staden motverkar högerextrema aktiviteter i offentliga lokaler och bibliotek, vilket Liberalerna menar är ett allvarligt förbiseende. Liberalerna har i flera motioner och skrivelser lyft fram att staden bör ha en strategi för att motverka spridningen av antisemitism i Stockholm samt en ny

kartläggning av antisemitism i stadens skolor, vilket ännu inte hörtsammats av den rödgröna majoriteten.

- Försämrat företagsklimat och otillräcklig service till näringslivet

Företagsnöjdheten minskar, regelverken upplevs som hindrande och dialogen med företag brister. Majoriteten har inte vidtagit praktiska åtgärder för att förbättra förutsättningarna för företag i staden utan snarare försvårat för nya företag att startas upp. Budgetförstärkningarna till LSS gör att företagen drar sig för att etablera sig och i vissa fall överväger huruvida det är möjligt att fortsätta sin verksamhet inom staden, vilket är oroande.

Den ekonomiska redovisningen pekar på en ökad risk i att det rödgröna styret, då skatteunderlaget väntas växa i år, strösslår ut medel under 2026 utan att planera för kommande år, som ser kärvare ut i reala ekonomiska termer.

Vi vill poängtera att det vore påpassligt om majoriteten hade mer fokus på Stockholm, vad majoriteten ämnar göra för staden, och inte ett så stort fokus på regeringen. Vi konstaterar att det är flertalet mål som styret inte förmår att uppnå, och det är i flera fall kärnmålen i olika områden som inte uppnås. Det framgår att 9 av 10 mål uppnås men samtidigt sker det som exempel på stadsbyggnadsområdet en halvering av antalet bostäder. Det framgår av tertialrapporten att ett mål är att ojämlikheten mellan barn och ungas uppväxtvillkor ska brytas, samtidigt som vi ser att skillnaderna ökat mellan socioekonomiskt utsatta och icke utsatta områden. Ett mål är också att alla barn ska ges lika utveckling till utveckling och lärande, men detta uppnås som tidigare redovisats, alltså inte. Allvarligt är att det finns risk att placerade barns skolresultat inte uppnås under året.

Vidare undrar vi hur man på en del områden kan påstå att målen nås helt när utbildningsnämnden, såväl som revisionsrapporten kring utbildningsnämnden, konstaterar att det finns områden där man faktiskt inte lyckas. När Liberalerna styrde skolan i staden höjdes skolresultaten tack vare fokus på skolnärvaro, undervisningskvalitet, trygghet och studiero. Kunskapsresultat, skolnärvaro, studiero och undervisningskvalitet är det som även fortsatt behöver vara fokus för skolorna i Stockholm.

Vi ser i tertialrapporten inga skrivningar alls när det gäller samverkan kring skolfrånvaro. Detta är oroväckande då vi återigen får rapporter från stadens skolor att omfattande skolfrånvaroproblematik hänvisas tillbaka från socialtjänsten till skolorna själva att hantera, trots att Kommunfullmäktige enhälligt ställt sig bakom förtydligade riktlinjer om socialtjänstens medansvar för att stabilisera elevers skolgång. Konkret gemensam handling är svaret på komplexa utmaningar och exempelvis skolans och socialtjänstens utvecklade arbetssätt visar tydligt på positiva resultat. Det är ett arbete som inte kan anses vara klart eftersom så kallat stuprörstänk fortfarande förekommer inom stadens verksamheter.

När det gäller skolfrånvaron vill vi belysa att vi utifrån skolbesök får till oss att man inte alltid får till önskad effekt med reguljära skolsociala team. Istället åstadkommer

skolsociala team plus - som inkorporerar fler yrkesgrupper och därmed stödfunktioner - och som finns på Järva och Kungsholmen, att man kan hantera mycket mer komplicerade ärenden. Vi vill i det här sammanhanget också upprepa det vi påtalat tidigare, att de skolsociala teamen måste arbeta närmare socialtjänstens myndighetsdel. Elever med mycket hög skolfrånvaro har visat sig uppvisa påtaglig risk för att bli våldsverkare, vilket ytterligare understryker allvaret i frågan.

Det framgår att flera nämnder arbetar med att förebygga vräkningar ur ett barnrättsperspektiv, samtidigt ser vi med stor oro på att antalet vräkta barnfamiljer i Stockholm fortsatt är högt, i synnerhet i stadens mest utsatta områden. Uppgifter från Kronofogdemyndigheten visar att flertalet av dessa vräkningar sker från bostäder som tillhör stadens egna allmännyttiga bostadsbolag. Detta är inte bara anmärkningsvärt, det är ett djupt socialt misslyckande som måste tas på största allvar.

Skillnaderna mellan olika stadsdelar är tydliga. I socioekonomiskt utsatta delar av Stockholm är vräkningar av barnfamiljer betydligt vanligare än i innerstaden. Det är ett uttryck för den ojämlikhet som präglar staden och ställer akuta krav på hur stadens bostadsbolag och sociala verksamheter arbetar för att förebygga vräkningar och skydda barn från att hamna i akut hemlöshet.

Liberalerna konstaterar att den rödgröna majoriteten brister i att leva upp till sina egna åtaganden. Både i nuvarande budget och under tidigare mandatperioder har det uttryckligen slagits fast att barnfamiljer inte ska vräkas eller placeras i tillfälliga och osäkra boendelösningar såsom vandrarhem. Trots detta ser vi att dessa situationer fortsätter uppstå.

Det är uppenbart att det förebyggande arbetet inte prioriteras i tillräcklig utsträckning. Liberalerna kräver en skyndsam översyn av rutinerna hos stadens bostadsbolag och socialtjänst, med tydligt uppdrag att identifiera och stötta familjer i riskzonen innan en vräkning blir aktuell. Barn ska inte tvingas leva i hemlöshet på grund av bristande samordning och ansvarstagande från stadens sida.

Under kulturområdet framgår ingenting om kultur för personer med LSS-insatser. Här har Liberalerna motionerat om att dessa grupper behöver få tillgång till kultur på ett liknande sätt som den Kulansatsning, som idag inbegriper förskola, skola- och äldreområdet. Tyvärr har denna inte bifallits av majoriteten.

När det gäller trafiken hänvisar majoriteten till regeringens politik som inte leder till minskade utsläpp på transporter. I detta sammanhang vill vi nämna att det är ett problem med försämringen av kollektivtrafik i Stockholm där både busstrafik och tågavgångar har dragits ner. Därför vill Liberalerna uppmana det rödgröna styret att lyfta fram de negativa följder som Region Stockholms tidigare och nu föreslagna trafikförändringar för 2025/2026 kan få för stadens invånare. För att fler ska kunna välja klimatsmarta resor måste kollektivtrafiken vara tillgänglig, pålitlig och attraktiv oavsett bostadsort eller livssituation.

En välfungerande kollektivtrafik är inte endast ett transportmedel, utan en central del av stadens infrastruktur. Därför är det problematiskt att se hur de föreslagna

förändringarna i kollektivtrafiken motverkar Stockholms stads mål inom klimat, miljö och social hållbarhet. En högkvalitativ kollektivtrafik bidrar till jämlikhet, minskar bilberoendet och skapar förutsättningar för en mer hållbar stad. Sedan de rödgröna tillträdde i Region Stockholm har omfattande nedskärningar och försämringar genomförts inom kollektivtrafiken. Samtidigt har biljettpriserna höjts. Denna utveckling står i direkt kontrast till de löften som gavs inför valet 2022. Konsekvenserna har blivit en mer opålitlig och mindre tillgänglig kollektivtrafik, vilket i sin tur äventyrar både stadens tillväxtmål och klimatambitioner.

Vidare menar Liberalerna att hur Stockholms stad hanterar den nödvändiga gröna omställningen är problematiskt, särskilt vad gäller förändringar i stadsmiljözoner och parkeringssituationen. Det råder ingen tvekan om att omställningen är både angelägen och brådskande, men för att uppnå klimat- och miljömålen krävs också att åtgärderna genomförs på ett sätt som skapar förståelse, förankring och legitimitet hos stadens invånare och företagare.

Vi konstaterar att dialogen med de boende och verksamma i staden brister allvarligt. När Liberalerna ställt frågor till finansborgarrådet om just detta har svaret snarare präglats av oförståelse än självrannsakan. Det har exempelvis hävdats att “kommunikation är svårt”, vilket i sig må vara sant, men vi vill särskilt understryka att det är dialogen, det ömsesidiga utbytet som har brustit. Envägskommunikation ersätter inte en verklig dialog där invånarna upplever att deras perspektiv faktiskt tas med i beslutsprocessen.

Att invånare upplever sig förbisedda och inte tagna på allvar är ett underbetyg till stadens ledning och ett allvarligt hot mot den gröna omställningens folkliga förankring.

Stockholm har inte råd med att fler medborgare upplever omställningen som något som försämrar deras vardag. Om upplevelsen av negativa konsekvenser växer i omfattning, riskerar det att underminera hela klimatarbetet. Det är först när vi kombinerar ambitiösa klimatmål med ett starkt demokratiskt engagemang som vi kan skapa en grön omställning som håller både miljömässigt, socialt och politiskt.

Företagsnöjdheten och nyregistreringen av företag i Stockholm fortsätter att sjunka. Företagare runt om i staden vittnar om en verklighet där dialogen med stadens verksamheter brister, där regelverk upplevs som svårnavigerade, och där myndighetsutövning präglas mer av kontroll än av stöd. Detta är allvarligt. Ett välfungerande företagsklimat är avgörande för stadens utveckling, arbetstillfällen, och inte minst för vår gemensamma välfärd.

När företagare känner sig motarbetade snarare än sedda som partners, undermineras tilltron till staden som en pålitlig och konstruktiv aktör. Det handlar om bemötande i vardagen, hur stadsdelar, nämnder och förvaltningar agerar när en företagare söker tillstånd, vill expandera sin verksamhet eller bara ställer frågor. Vi hör gång på gång om exempel där processen försvåras, tar orimligt lång tid, eller saknar transparens. Detta skadar inte bara företagen det skadar stadens förmåga att växa och blomstra.

Det rödgröna styret har underlåtit att vidta konkreta åtgärder som gör verklig skillnad för företagen i staden. Det räcker inte med strategiunderlag och måldokument om inte den dagliga kontakten mellan företag och stad fungerar i praktiken. Vi ser ett tydligt behov av att Stockholm prioriterar ett bättre bemötande, förenklar processer, och framför allt säkerställer att företagens perspektiv får genomslag i stadens beslut. Det krävs en levande dialog med det lokala näringslivet inte envägskommunikation. När företagare känner sig utestängda från inflytande riskerar vi inte bara sämre företagsnöjdhet, utan också minskat förtroende för stadens hela styrning.

Vidare vill Liberalerna se att stadsmiljözoner och sommargångator nyttjas och aktiveras till sin fulla potential. Genom att levandegöra dessa stråk tillsammans med närings- och föreningsliv skapar vi utrymmen i stadsrummet där människor kan mötas, röra sig, vistas och ta del av ett levande stadsliv. För att detta ska bli verklighet krävs dock att staden inte står i vägen med alltför stelbenta och fyrkantiga regelverk. I dag möter många företagare hinder när de söker tillstånd för att exempelvis utöka sina serveringsytor med så kallade satellitserveringar eller genomföra enklare evenemang och aktiviteter. Regler som är rigida i stället för flexibla riskerar att kväva den kreativitet och det entreprenörskap som krävs för att skapa attraktiva och levande miljöer.

Stockholm behöver ett tillståndsförfarande som bygger på dialog, möjliggörande och lösningsorientering istället för byråkratiska återvändsgränder. Liberalerna menar att stadens roll ska vara att underlätta, inte försvåra, när aktörer vill bidra till stadens liv och rörelse. Genom att förenkla regelverken, skapa mer generösa ramar för användning av offentliga ytor, och arbeta mer proaktivt med stadsaktivering i samverkan med lokala aktörer, kan vi ge Stockholm de livfulla gaturum som många efterfrågar samtidigt som vi bibehåller ordning och säkerhet.

Stockholm har potential att vara en innovationsdriven, öppen och tillgänglig företagsstad. Men då krävs också en ledning som ser företag som en del av lösningen, inte som ett problem. Liberalerna kräver en omstart för näringslivspolitik i Stockholm där service, tillgänglighet och respekt för företagarnas tid och insatser sätts i centrum. För oss Liberaler handlar ytterst om att värna arbetslinjen, skapa nya möjligheter och se till att staden fortsätter att vara en motor för jobb och tillväxt.

När det gäller personalfrågor vill vi åter framhålla vikten av att personalen återfår sin frihet att välja mellan frisvårdspeng och friskvårdstimme.

Vi noterar att det i tertialrapporten framkommer att stadsdelarna visar ett prognosticerat underskott på över 56 miljoner med anledning av dyra placeringskostnader för omhändertagna barn. Det är dock inte ett helt sanningsenligt sätt att redovisa de utmaningar som stadsdelarnas socialtjänst står inför. Enskede-Årsta-Vantör, Skärholmen och Hägersten-Älvsjö prognosticerar ett underskott på över 93 miljoner. Att andra stadsdelar visar på prognosticerat överskott eller en budget i balans hjälper inte de områden med stora ekonomiska utmaningar. De stadsdelar som rapporterar underskott är också samma stadsdelar som tidigare tilldelades resurser från den så kallade Skyddsfonden föregående mandatperiod, just

för att kompensera för oväntade och höga placeringskostnader. Placeringskostnader är nästintill omöjliga att budgetera för på förhand vilket föranledde inrättandet av den skyddsfond som den rödgröna majoriteten avskaffat. Den rödgröna majoritetens tillskott innebär att resurserna kommer fördelas genom ordinarie system och därmed inte riktas till de stadsdelar som har behov av det. Det var precis det problemet som den nu avskaffade Skyddsfonden syftade till att avhjälpa.

Liberalerna har under lång tid varnat för den mer utåtriktade och konfrontativa aktivismen från högerextrema, med ökad användning av våld som politiskt medel för att tysta och skrämma motståndare. Det högerextrema våldet är på sikt systemhotade och riskerar skada det demokratiska samtalet. Dessa grupperingar har återkommande använt sig av stadens lokaler och utegym för så kallad kampförebereidande aktivitet – politiskt våld mot meningsmotståndare och minoriteter. Flera bibliotek har även fått besök av personer med kopplingar till högerextremism, som filmar personal och ställer konfrontativa och aggressiva frågor gällande böcker om HBTQ och mångfald. Att det helt saknas skrivningar om detta i tertialrapporten och vad som görs för att motarbeta detta är därför anmärkningsvärt.

Stockholm står inför ett växande bostadsunderskott, inte minst bland unga, studenter och nyanlända. Det av kommunfullmäktige beslutade målet om 140 000 nya bostäder till 2035 bedöms inte kunna nås med nuvarande takt. Kraftigt ökade kostnader för alla aktörer i branschen har inneburit en hastig inbromsning i byggandet. Men konjunkturcykler är inga naturkatastrofer som är omöjliga att förutspå. I en tid av lågkonjunktur måste därför resurser allokeras effektivt. Liberalerna anser att det saknas konkreta och verkningsfulla åtgärder för hur majoriteten avser bemöta det inbromsade bostadsbyggandet som vi nu ser.

Liberalerna vill särskilt varna för att stadens investeringskostnader nu överstiger budget med hela 745 miljoner kronor. Samtidigt är försäljningsintäkterna lägre än planerat. Detta är en allvarlig utveckling som måste åtgärdas. Det går inte att ha en passiv hållning till stadens fastighets- och markförsäljning och samtidigt förvänta sig att de växande kostnaderna ska kunna hanteras utan konsekvenser. Vi ser med oro hur detta riskerar att driva upp stadens lånebehov och därmed utsätta skattebetalarna för ytterligare bördor i form av stigande räntekostnader. Vi delar stadens revisorers anmärkning på hur exploateringsnämnden har visat brister i sin redovisning av investeringar, där en konsekvent och enhetlig redovisning inte har tillämpats. Detta har som följd krävts att budgetjusteringar har fått göras. Flera av dessa justeringar skulle kunna ha undvikits genom en förbättrad planering och kontroll över stadens investeringar och en bättre regelföljsamhet vid redovisningen.

I detta ekonomiska läget som vi nu befinner oss i, krävs ett aktivt och ansvarsfullt arbete med stadens tillgångar. Stadens fastigheter och mark är verktyg för att möjliggöra investeringar, skapa utrymme i budgeten och främja långsiktigt hållbara prioriteringar. Liberalerna ser därför att behovet av en starkare ekonomisk styrning måste till för att få stadens budget i balans.

Kommunstyrelsen

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Att därutöver anföra följande:

Stockholm har stora utmaningar och det är tydligt i tertialrapporten tydligt att vänsterstyret gör för lite för att möta dessa. Staden står fortsatt mitt i en akut bostadskris. I tertialrapporten konstateras att antal påbörjade bostäder inte väntas nå kommunfullmäktiges årsmål. Det är anmärkningsvärt att styrande majoritet inte lyckas styra om resurser och planering för att möta bostadsbehoven, särskilt för grupper med svagare ekonomiska förutsättningar. Det är tydligt att det inte bara är konjunkturen utan också en brist på handlingskraft som sänker takten i bostadsbyggandet.

Stockholms stad har en viktig roll i omställningen och staden måste vara världsledande i att minska sina utsläpp och vara en förebild för andra. Det är tydligt att mer måste göras inom miljö- och klimatområdet. Det är olyckligt att utsläppen i Stockholms stad fortsätter att öka under vänsterstyret. Det är sant att tidöregeringen aktivt driver en klimatskadlig politik, men även Stockholms stads egna mål missar man flera av indikatorerna. Centerpartiet anser att vänsterstyret måste ta ett betydligt mer aktivt ansvar för att driva miljö- och klimatomställningen framför allt med tanke på matproduktionen. Klimatpåverkan från måltiderna väntas nämligen inte helt nå målsättningarna, bevis på detta är att flera verksamheter har fått höra att det är bättre att köpa in ekologiska äpplen från Chile än konventionella från Sverige, trots att det senare är både bättre för klimatet och livsmedelsberedskapen. Framför allt skolorna ligger långt ifrån att nå målen på maten. Även andel matavfall till biologisk behandling bedöms ej nå upp till kommunfullmäktiges årsmål.

Arbetet med trygghetsfrågor och bekämpning av välfärdsbrott lyfts i rapporten, men Centerpartiet ser fortsatt behov av stärkt samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och civilsamhälle. Två av tre av kommunfullmäktiges indikatorer på trygghet bedöms inte att uppnås helt. Särskilt lyfter tertialrapporten problem med gängkriminalitet och dödligt våld som påverkar staden som helhet och den systemhotande brottslighet som välfärdsbrott. Mer måste göras här. Vi vill särskilt lyfta behovet av: dubblerat antal ordningsvakter, en särskild avhopparverksamhet för kvinnor i kriminella miljöer, och ett särskilt lämnaprogram för våldsutsatta vuxna och barnfamiljer.

Stadens barn och unga har rätt till trygghet och kvalitet i skolan och i förskolan. Centerpartiet uppmanar kommunstyrelsen att prioritera resurser till skolan. Flera indikatorer visar att utvecklingen i Stockholms skolor går åt fel håll. Den andel av elever som går i årskurs 9 som har godkänt i alla ämnen minskar. I anslutning till skolor finns idrottsytorna, flera idrottsytor har lagts ned eller hamnat i långbänk. Centerpartiet vill se satsningar för elit- och breddidrott och då måste staden arbeta hårdare för att anlägga fler idrottsytor och öppna skolornas idrottshallar för föreningar.

En trygg stad är också en rolig stad. Därför tycker Centerpartiet att mer måste göras för att öka stadens attraktivitet – och göra Stockholm till en roligare och mer levande stad, både för företag och stockholmare. Arbetslösheten skjuter i höjden och då räcker det inte att bara kritisera, visserligen välförtjänt, regeringens bristande arbetsmarknadspolitik. Stockholms stads vänsterstyre misslyckas nämligen med att sopa rent framför egen dörr. Det aggregerade årsmålet för i Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi uppnår inte kommunfullmäktiges mål om 11 000 stycken. Ute i stadsdelarna har bara två av de berörda stadsdelsnämnderna som bads höja sina feriejobbsambitioner agerat. Det är för dåligt.

Indikatorer som inte bedöms nå upp till kommunfullmäktiges årsmål är Antal företag i Stockholm samt Näringslivets nöjdhet med staden som myndighet. Båda dessa missar vittnar om styrets bristfälliga engagemang i företagarfrågor. Extra olyckligt blir det eftersom Stockholms stad har, i en redan tuff lågkonjunktur, sagt upp avtalet med Nyföretagarcentrum.

Centerpartiets budget 2025 vill mer. Vi kommer fortsatt sätta stockholmarna först och tror på en stad som är grönare, tryggare, friare och roligare. I övrigt hänvisar vi till vår budgetreservation.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

För Kristdemokraterna är verklighetens Stockholm viktigare att förhålla sig till än ideologiska teorier och dit tillhörande skygglappar. För oss handlar det om att säkra kvalitet och förbättra resultat utifrån lokala förutsättningarna i varje stadsdel, med hänsyn till såväl individen som familjen och samhället i stort. Genom ett mer stringent fokus på de kommunala kärnuppgifterna och tillhörande verksamheter kan mer resurser frigöras åt välfärden och skattetrycket minska.

Vi ser allvarligt på att vänstermajoritetens politik försämrar stadens ekonomi i ett redan känsligt ekonomiskt och finansiellt läge såväl nationellt som globalt. En fortsatt skenande skuldsättning för att finansiera ofantligt fördyrade investeringsprojekt och allmännyttans orealistiskt höga mål, i kombination med räntor som skenat, drabbar i slutändan välfärden. När vi var med och styrde över Stockholm lyckades vi minska stadens nettoskuld på årsbasis trots att staden befann sig i en mycket intensiv expansionsfas.

Fyra år med borgerligt styre ledde till en starkt positiv trend med förbättrat företagsklimat i Stockholm. Denna trend är inte bara bruten utan hela uppgången i

Svenskt Näringslivs ranking har utraderats på drygt två år. Under våren föll staden än en gång i listan över företagsvänliga kommuner. Trots att Stockholm utgör hela Sveriges ekonomiska motor saknas en näringslivspolitik värd namnet.

Vi beklagar än en gång att vänstermajoritetens avveckling av stadens tidigare breddade trygghetsarbete fortsatt ligger fast och att man återgått till ett ensidigt fokus på socialt förebyggande arbete. Samtidigt har polisen i Stockholm tvingats anlita egna ordningsvakter för att väga upp den kommunala reträtten; ett allvarligt underkännande av styrets kontraproduktiva politik.